

Програмові питання до курсу «Культурологія»

1. Культурологія як наука і навчальна дисципліна: предмет і завдання вивчення курсу.
2. Структура культури, її види, форми, основні функції.
3. Художня культура в системі соціогуманітарних наук. Види та основні напрямки розвитку художньої культури.
4. Культура первісного суспільства. Джерела, особливості та періодизація розвитку.
5. Ранні форми релігії. Міфологія у системі первісної культури.
6. Мистецтво первісного суспільства.
7. Стародавні цивілізації VI-II тис. до н.е. Культура Давнього Єгипту.
8. Культура країн Передньої Азії (Давня Месопотамія).
9. Культура Давньої Індії та Давнього Китаю.
10. Античне суспільство: історичні, хронологічні, територіальні межі.
11. Культура Давньої Греції. Крито-мікенська культура. Розвиток міфологічних уявлень.
12. Архаїчний період давньогрецької культури. Класичний період.
13. Культура елліністичного періоду.
14. Культура Стародавнього Риму: від космоцентризму до імперіоцентризму.
15. Поняття "середні віки". Християнство і культурний процес.
16. Середньовічна культура Західної Європи.
17. Середньовічні університети. Розвиток наук.
18. Середньовічне західноєвропейське мистецтво.
19. Середньовічна культура Візантії як своєрідний синтез культурних традицій греко-римського світу, християнства і елліністичного Сходу.
20. Поняття Відродження. Культура Відродження — перехідна епоха в історії культури Західної і Центральної Європи від Середньовіччя до Нового часу.
21. Наукові відкриття епохи Відродження: Христофор Колумб, Васко да Гама, Фернан Магеллан, Микола Коперник, Йоганн Кеплер, Йоган Гутенберг.
22. Гуманізм Дайте Аліг'єрі, Франческо Петрарки, Джованні Боккаччо, Франсуа Рабле, Еразма Роттердамського та інших. Гуманізм та Реформація.
23. Ренесансне мистецтво.
24. Специфіка Північного Відродження: увага до духовного світу людини.
25. Особливості соціального розвитку країн Європи в XVII-XIX ст. Розвиток капіталістичних відносин.
26. Бароко як культурний стиль. Його світоглядні вияви.
27. Доба Просвітництва. Культ Розуму у духовному житті.
28. Вольтер. Філософські погляди Ж.-Ж. Руссо.
29. Класицизм як культурний стиль, його вияв в архітектурі і монументально-героїчних стилях живопису.
30. Становлення класичного театру: Мольєр, Корнель, Расін.
31. Реалізм як провідний напрям художньої культури XIX ст.
32. Натуралізм (Е. Золя). Неоромантизм (Дж. Лондон, Дж. Конрад, Р.Л. Стівенсон).
33. Промисловий переворот і урбанізація. Розвиток класичного природознавства у науці.
34. Романтизм: причини появи та особливості у художній культурі. Творчість Ф.Шіллера і Й.В.Гете, Д.Байрон, В.Гюго, Е.Делакруа, Ф.Гойя, В.Скотта.

35. Постімпресіонізм. Натуралізм як течія в художній культурі. Модернізм як доба у культурі.
36. Причини виникнення стилю модерн. Стиль модерн - поєднання традицій східного і західного європейського мистецтва.
37. Модернізм в літературі та театрі.
38. Основні течії модерністського мистецтва: кубізм, експресіонізм, дадаїзм, супрематизм, сюрреалізм, поп-арт.
39. Модерн як архітектурний стиль.
40. Постмодерн: руйнація ієрархічної картини дійсності.
41. Масова культура: своєрідність взаємодії демократичних тенденцій і комерційних інтересів.
42. Культура та ЗМІ на початку XXI ст.
43. Особливості розвитку первісної культури на території сучасної України.
44. Культура східних слов'ян.
45. Культура України-Русі — видатне явище світової середньовічної культури.
46. Запровадження християнства, його вплив на розвиток культури України-Русі.
47. Архітектура України-Русі.
48. Характерні особливості архітектури XIV ст.
49. Братства і розвиток культури. Роль братських шкіл у становленні освіти.
50. Виникнення та розвиток друкарства в Україні. І.Федоров.
51. Внесок Києво-Могилянської академії у розвиток освіти України.
52. Особливості архітектури козацької доби.
53. Стиль бароко в українському мистецтві (архітектура, іконопис, портретний живопис, гравюра).
54. Загальні умови розвитку української культури у другій половині XVII і XVIII ст. Наука і філософія. Розвиток літератури.
55. Козацькі літописи.
56. Музична та театральна культура. Хоровий концерт та його творці (М. Березовський, А. Ведель, Д. Бортнянський).
57. Культурно-мистецький процес України у XVIII ст., його особливості. Архітектура й образотворче мистецтво другої половини XVIII ст.
58. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII - 40-х рр. XIX ст.
59. Освіта і наука в Україні у першій половині XIX ст.: створення гімназій, ліцеїв, відкриття університетів.
60. Роль творчості Т.Шевченка у становленні української культури.
61. Політика «українізації» у 20-ті рр. Літературні течії та гуртки 20-х рр.
62. Оновлення українського образотворчого мистецтва, футуристичні та експресіоністичні захоплення й експерименти.
63. Репресії щодо діячів культури, адаптація певної їх частини до нових умов і відбиття цього в їхній творчості.
64. Утвердження тотального партійного диктату над культурою.
65. Друга світова війна та її вплив на культурне життя України.
66. Рух дисидентів.
67. Літературне оновлення 60-х рр.
68. Розквіт українського кінематографа (Параджанов, Миколайчук) в 60-ті рр. і його занепад.
69. Соціалістичний реалізм в українському мистецтві 30-70-х рр.
70. Образотворче мистецтво андеграунду. Нові напрямки живопису 70-80-х рр.

71. Розвиток архітектури: уніфікація за умов «масової забудови» та творчі здобутки.
72. Молодіжна музична культура 70-90-х рр.
73. Формування нової соціокультурної реальності та її риси за доби незалежності України.
74. Релігійне життя сучасної України.
75. Перспективи розвитку української культури.
76. Проблеми української культури в контексті світового розвитку.
77. Культура української діаспори.
78. Історичний розвиток Закарпаття, рух «будителів».
79. Закарпатський театр. Архітектура.
80. Закарпатські митці у всеукраїнському вимірі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. Бичко А.К. Теорія та історія світової та вітчизняної культури. – К., 1994.
2. Бокань В.А. Культурологія. – К.: МАУП, 2000.
3. Греченко В.А. та ін. Історія світової та української культури. – К., 2006.
4. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп./ За ред. проф. А. Ярися та проф. В. Мельника. — Львів: Світ, 2005.
5. Історія світової культури: навч. посіб./керів. авт. кол-ву Л.Т. Левчук. – К., 2000.
6. Шевнюк О. Культурологія. — К., 2004.

Додатковий:

7. Власов В. Історія України. – К., 2003.
8. Європейська та українська культура в нарисах / За ред. І. Цехмістро та ін. — К., 2003.
9. Крижанівський О. П. Історія Стародавнього Сходу. — К., 2000.
10. Культурологія / За ред. І. Тюрменко, О. Горбула. — К., 2004.
11. Левчук Л.Т. Історія світової культури. – К., 2000.
12. Меднікова Г. Українська і зарубіжна культура ХХ століття. — К., 2002.
13. Українська та зарубіжна культура / М. М. Закович та ін. — К., 2000.
14. Чорненький Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. — К., 2004.

Інтернет ресурси

15. <https://uculture.com.ua/>
16. <https://wisecow.com.ua/>
17. <https://ukrainer.net/>
18. <https://was.media/>